

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Menneskets aktiviteter har altid grebet ind i den naturlige biologiske balance i jordens såkaldte økosystem gennem udnyttelse af de naturgivne ressourcer. De skadelige virkninger af sådanne indgreb har igennem mange århundreder især vist sig i forhold til andre levende organismer end mennesket selv. Den teknologiske udvikling og befolkningstilvæksten i det 20. århundrede har imidlertid tilføjet problemet om bevarelsen af den naturlige biologiske balance en ny — og i offentligheden hidtil upåagtet — dimension. Hvad der hidtil kun har været erkendt i snævre — fortrinsvis biologiske — fagkredse, er nu bl. a. på grund af en aktiv offentlig debat i de seneste år ved at blive klart for enhver. Rovdriften på de naturgivne ressourcer, befolkningstilvæksten og den øgede industrialisering indebærer en så omfattende forurening og miljøforringelse, at den hidtidige udvikling, hvis der ikke hurtigt finder en afgørende ændring sted, endog synes at rumme en væsentlig fare for menneskehedens fortsatte beståen.

I det store og hele gælder det vel for den nuværende generation — i hvert fald i den industrialiserede del af verden — at den teknologiske udvikling relativt ukritisk har været betragtet som et uvurderligt og ubestrideligt gode i sig selv. Det er da også den teknologiske udvikling i vid forstand, som — trods befolkningsekspllosionen — har dannet grundlaget for skabelsen af dette århundredes velstandssåmfund, som vi kender dem navnlig i Europa og Nordamerika. Denne udvikling, der bl. a. er resulteret i en meget kraftig vækst i industrialiseringen, har på en række områder medført en betydelig og alvorlig forstyrrelse af det naturlige miljø, f. eks. den næsten fuldstændige ødelæggelse af livsbetingelserne for højerestående organismer i en række nordamerikanske og europæiske søer og floder og den luftforurening, som plager en række storbyer og industriområder. Offentlighedens opmærksomhed blev dog først for alvor vakt, da man inden for et langt kortere åremål, end tilfældet har været i vor del af verden, tog den moderne teknologi til hjælp til at forcere udviklingen frem i et ganske vist allerede på daværende tidspunkt relativt højt udviklet asiatisk land, nemlig Japan. Fra dette land hidrører de første virkelig alvorlige forvarslar om forureningens alvorlige trussel mod menneskeheden, bl. a. i form af oplysninger om kviksløvforgiftninger af mennesker hidrørende fra ukontrollerede industrispildevandsudløb og luftforureningskoncentrat-

oner i storbyområder af en sådan karakter, at det under visse omstændigheder bogstavelig talt har været nødvendigt at bære gasmasker ved færden udendørs.

Bl. a. på denne baggrund er det nødvendigt, at kravene om en effektiv bekæmpelse af forureningen og en bevarelse af det menneskelige og naturlige miljø fremtidig tillægges en meget høj prioritet. I overensstemmelse hermed ser man da også navnlig i vor del af verden, hvor behovet umiddelbart er størst, at myndighedernes bestræbelser på at nå disse mål intensiveres dag for dag. I en række lande er der således i de senere år taget en række administrative og lovgivningsmæssige skridt, som sigter mod en opfyldelse af denne målsætning. Planlægningen af forureningsbekæmpelsen søges koordineret med andre former for planlægning, navnlig den fysiske planlægning omkring udnyttelsen af de givne arealressourcer til forskellige formål, såsom byområder, industriområder, rekreative områder m. v. Indsatsen mod forureningen, der i de fleste lande oftest har påhvilet en række forskellige indbyrdes uafhængige myndigheder samles og effektiviseres under en central myndighed. Der gennemføres skærpet lovgivning mod forskellige former for forurening. I denne forbindelse fastsættes ofte forhøjede strafferammer for overtrædelse af bestemmelserne, ligesom især forskningen i relation til forureningsbekæmpelsen og miljøbeskyttelsen intensiveres og koordineres på en række områder.

Korresponderende med denne udvikling har en række internationale organisationer i de senere år ud fra en erkendelse af, at forureningen ikke respekterer landegrænser, i stigende grad beskæftiget sig med spørgsmål vedrørende forureningsbekæmpelse og miljøbeskyttelse. Dette gælder således arbejdet i betydelige internationale organisationer, såsom FN, OECD og ECE. Det kan i denne forbindelse fremhæves, at de nordiske lande på dette område i en række tilfælde har taget vigtige initiativer. Således har den nordatlantiske konvention om forbud mod udkastning af en række skadelige stoffer i visse havområder, som blev undertegnet i februar 1972, i betydelig grad været baseret på et tæt og inspirerende samarbejde mellem de nordiske lande. Ligeledes kan det nævnes, at forslaget om den miljøkonference, der skal afholdes i juni d. å. i Stockholm, og som er den første af sin art i verden, i sin tid er fremsat af Sverige i FN.

Herkjemme oprettedes i efteråret 1971 i forbin-